

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 14.

4. априла (22. марта) 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Издази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-uteza 4.

Издази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

УСКРС.

Од како је гавран поцрнео, није свет доживео овако жалостан светли празник ускршњи. Милијони већном хришћанских војника кољу се зверски по небројеним бојиштима, баш као да не знају више за Бога ни за Христа Спаситеља свога. Ох, како је ниско пала она узвишена наука Христова, којом нас је Спаситељ наш учио: «Љубите непријатеље своје, благосиљајте оне који вас куну, чините добро онима који вас мрзе и молите се Богу за оне који вас гоне — да будете синови оца својега, који је на небесима!»

Овај грозни светски рат потресао је Христову науку из темеља; вргнуо је не само слабе, него и најјаче духове у црно очајање.

Па и данас у овим црним данима кад плаче родитељ за сином, сеја и брат за братом, љуба за војном, дете за оцем и ранитељем, и данас нема нам друге утехе, него скрстити руке, дићи очи своје на небо, па ма и са највећим болом у души помолите се: «Оче наш који си на небесима, да се свети име твоје; да дође царство твоје; да буде воља твоја и на земљи и на небу; хлеб нам потребни дај нам данас!»

А у праскозорје, кад нам мутно небо заруди, појмо ма из ојађене душе: «Христос воскресе», па ће нам бол одуминути и срце олакшати; јер само вера у Бога и у Његову неизмерну милост — још је једина котва, која је кадра подржати нас да не кло-немо у бездан крајњег очајања.

Рат и прехрана.

У ратно је време осим војних подвига најважнија општа ствар питање земаљске прехране. Наши јуначки синови заман пролевају своју скупоцену крв, наше храбре чете узалуд извршавају вајејајнија убојна дела, ако нисмо у стању да војску довољно снабдемо храном или ако код куће остало грађанско становништво једноуди.

Највећа брига господина Министра пољопривреде јесте то, да се у ова тешка времена с највећом обзирношћу побрине за исхрану земље. С тога је влада у своје време решила, да власти заплене и купе (т. зв. реквизирају) залихе хране и брашна, с тога је упозорила публику већ у више маха, да живи што штедљивије, па с тога је у опште учинила сва расположења, којима је смер, да постојеће залихе у разним артикловима прехране дотрају до идуће жетве.

Међутим рат траје још једнако и трајаће већ и дуже него што се у почетку у опште и мислило. Потребно је дакле, да држава набави још веће количине варочито залиха хране и брашна. С тога је влада одредила нову реквизицију, којој је смер, да у промет уђу и оне залихе хране и брашна, које сопственици досад добровољно нису продали држави, односно које су можебити појединци прикрили или затајили.

Како ће се та реквизиција најскорије спровести, упозоравамо наше читаоце, да све своје постојеће, до-

сад још непријављене залихе хране и брашна што пре пријаве власти на продају. Власти ће у целој земљи свугде истаћи рок од три дана, да се поднесу пријаве. Што се тиче тога, како ваља поднети те пријаве и какве су последице, ако ко пропусти поднети пријаву, ево упутства нашим читаоцима.

Сви они, који жита, ражи, јечма или од ових самлевоног брашна имају толику залиху, да превазилази количиву, која се захтева, да им испуни домаће потребе до овогодишње жетве, дужни су ту своју залиху пријавити власти за горе означена три дана. Оне, који пропусте то, постићи ће строга казпа, јер ће због престапа надлежна управна власт изрећи против њих затвор, који се може протегнути на два месеца, или глобу до 600 круна, а део непријављене, прикривене или затајене залихе, који премаша домаћу потребу, одузеће се од њих у смислу закона.

У име домаће потребе нико не може задржати више хране, него што је установљено приликом реквизиције у своје време да се с правом може задржати. Ко има хране и брашна, може задржати у толико мање, у колико има брашна. Ко пак има само брашна, може га задржати само толико, да уз одржање правила, која постоје у погледу мешања брашна, рачунајући до 15. августа ове године, на сваког појединог члана куће месечно по глави дође шест килограма брашна.

У име потребе за економију може се од јечма задржати семе, даље од

свјетлу родова, опет рачунајући до 15. августа ове године, може се задржати конвенција економске чељади и према месном обичају рачунана потреба жетелаца или оних радника, који су најмљени, односно који се имају најмити уз наплату у роду. Ко на више места има економије, тај може за потребе, које постоје у једној економји а узете су у рачун на споменути начин, с правом задржати залихе, које постоје у другој економији.

Залиху ваља пријавити било усмено, било писмено. Пријаву треба поднети код оног општинског представништва (у варошима код варошког сената), у чијем је земљишту та залиха. Пријава ваља да садржи пријављивачево име, његов стан, врсту и количину пријављене намирнице и место, где је залиха.

Важна је владина одредба, да за споменута три дана слободно могу пријавити досад непријављене своје залихе и они, које је власт на то још пре позвала и обвезала, но који су пропустили те нису пријавили нити открили своје залихе, евентуално који су своје залихе прикрили или затајили. У колико ови за наведено време добровољно поднесу пријаву, наградиће им власт поправку њихове погрешке тиме, што изнимно не ће казнити пређашњи њихов пропуштај и не ће узаптити њихову залиху.

Пријављену залиху ваља сматрати као секвестрирану за државу. Почевши од пријаве не може дакле сопственик располагати том залихом,

него је дужан сачувати ју па ју уз исплату готовим новцем по највишој цени, установљеној од власти; на позив власти изручити.

Оне залихе, које сопственици прикрију или затаје, претражиће после она три дана, што су одређени за пријаву, и финанси. Такве особе може власти пријавити свако, шта више ће онај, који пријави, у име награде добити једну петину вредности залихе, која у преступном поступку буде узапћена.

Да се нигде не би десила злоупотреба, влада је истовремено наредила и то, да се жито, раж, јечам, кукуруз и кртола (кромпир), као и од њих самлевано брашно а и пиринач у места, која леже ван земљишта вароши или општине, у не поштанском грађанском промету, било жељезницом, било лађом, било аутомобилом смеју преносити само уз исказницу. Жељезничка и бродарска предузећа могу споменуте артикле примити и отпратити само тако, ако предавач уз товарни лист покаже и исказницу. Исказнице иставља она првостепена управна власт, на чијем је земљишту предајна постаја. Такве су првостепене власти у малим и великим општинама главни солгаби-ров, у варошима са уређеним сенатом полицијски капетан, односно његов заменик, у варошима пак, које имају муниципално право, онај чиновник, коме варошки сенат то повери. На исказницу не треба ставити биљегу нити се за њено обављање не мора ишта платити.

Ко набројане животне намирнице

преда, пренесе или даде пренети без исказнице, потпашће под исто тако строгу казну, као и онај, који излишну залиху хране или брашна прикрије или затаји.

Не сумњамо, да ће свако радо удовољити овим наредбама. Пољовредницима лежи у интересу, да своје залихе по ону прекрасну цену, коју ове године могу добити за своју храну, лако и брзо продаду најбољем и најсолиднијем купцу: самој држави. То пак, што за пренашање хране и брашна треба исказница, тек нико не ће моћи назвати теретом. Не треба никакво ванредно родољубље на то, да свако верно испуни владину наредбу. Интерес државе вреди више, него ма чији приватни интерес. Ако икада, а оно сада оструко вреди стара пословица да: државни бољитак треба да буде врховни закон.

Лековитост јогурте. Научно је доказано, да је јогурта, балканске кисело млеко, које се у нас у последње време више производи и продаје, не само веома пријатно јело, него и лековито. Његова лековитост састоји се поглавито у томе, што сатире клице разних заразних болести, нарочито тифуса, те на тај начин оне, који јогурту редовно употребљавају за јело, брани од зараза, које имају своје место у свима органима за варење, а нарочито у цревима.

О храњењу стоке сечком.

Сечка је на сечкалици на краће или дуже комадиће исечена сува или сирова, зелена пића.

Храњење стоке сувом пићом траје дуже, него храњење зеленом пићом или папом. Мршавих месеца за стоку има више, него мрсних. Мршави месеци падају у време највећег одмора за стоку. Тај одмор је у вези и са производњом сала, меса, млека и вуне; али он пада и у време највеће зиме и циче; у том времену је и стока већином бређа, па треба и боље и јаче хране. То време престаје тек онда, кад је зимница и у кошевима и на тавану већ на измаку, кад су стогови и пластови већ при крају, и кад с пићом морамо штедити. Тек после тога наступају за стоку радоснији дани, настају зелени оброци, настаје папа.

Из свега тога излази, да је преко зиме у тим мршавим месецима, дакле, најважнији домаћинов посао око стоке; он треба да се побрине да спреми и да приуготови суву пићу тако, да стоку у тим мршавим месецима добро исхрани, да остане здрава и да здрава изиђе из зиме и ступи у пролеће. То треба да буде најпреча брига сваког доброг и мисленог домаћина.

www.nb.rs

Н
А
Р
О
Д
Н
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Са севернога ратишта: Таборска артиљерија на походу.

А како у томе погледу стоји код наших домаћина? Зађите од села до села, па ћете имати шта и да видите и да се начудите. Све по старом! Стока уопште мршава и неспособна, краве засушиле, овце се накомешале, коњи вриште и гризу јасла и свака чуда можете да видите, а само не видите оно, што треба у мисленог домаћина да видите. Почевши од натруле сламе и плевe па све до влажно увеженог и уквареног сена, што је све подобније за простирку, него за јасла, можете овде наћи свега па би се ипак све то могло сходно употребити и у тим мршавим месецима добро потрошити, кад би се као што треба спремило и зготовило.

Спремити и зготовити се може сува пића, сено и слама, на разне начине: сецкањем, киселењем, варењем, солењем итд. Све то доприноси, да се храна поправи, да се удобри. Један од тих начина претходи свима осталима и само њим може вредност хране да се повиси, па тај начин треба свима другима и претпоставити и у опште усвојити, јер се с њим корача у напред и иде у суерет рационалној исхрани стоке, а то је: сецкањем.

Ко жели пићу паметно да штеди, ко хоће сразмерно да храни а брзо да нахрани и ухрани, тај мора пићу исецкати, уситнити. То важи и за зелену пићу, исто тако, као и за сено и сламу, кукурузовину (тулузину, шашу), репу и кромкир. У добрим годинама, кад има довољно и добре пиће, можемо у добру, здраву, сламу полагати стоци, да она

сама одабере и поједе оно, што јој буде пријало, а остатак, сгризине, бацаћемо јој под ноге као простирку. Али, кад имамо посла са рђавом, уквареном пићом, коју ћемо ради поправке с бољом мешати, солити итд. онда нам не остаје ништа друго, него да ју исечемо за посведневну потрошњу, а на доброј сецкалицы то није ни трудно ни заметно.

За говеда треба да је сечка дужа, два пута дужа него за коње, а то ради тога, да се говеда приморају да поједену сечку ваљано преживају и да је пљувачком што боље овлаже. Сечка има и ту задаћу, да се с њом помешана боља и крепчија храна у устима равномерније, једначије прожваће и тако боље приуговорљена у стомак оде. Ко тако поступи, т. ј. ко сечком измења јарму (прекрупу), мекне, исецкану репу итд., брзо ће опазити много боље дејство при храњењу стоке, него кад би ту храну овако незготовљену давао стоци, јер је неоспорно доказано, да сечка много упливише на боље сваривање с њом помешане друге хране. Тако је утврђено, да стока без сечке полаган овас или јечам за једну трећину несварен избацује у балези и онда замислите, колико је то штета, колико у томе зрна оде на ђубре или га из балеге позобају птице, уместо да је то код нахрањене стоке претворено у крв, сало, месо итд.

Осим тога, код сечке је добро и то, што се и отврдла, презрела већ пића, која би се иначе још могла употребити само за простирку, кад се помеша са мало бољим, али исец-

каким сеном, врло добро може потрошити. У том се случају боље сено много уштеди а то је веома важно у оскудним годинама. Сечком помешано зрно штеди се и на тај начин, што се из јасала или копање не може тако да расипа, нарочито кад се мало накваси.

Што се тиче храњења коња са сечком, ту се већ мора поступати пажљивије; за коње она мора бити ситнија, но за говеда, као што је већ напред поменуто. За коње треба да је нешто мало дужа од овсеног зрна, а то се на сецкалицу даје удесити на длаку, Одвише дугачка сечка отежава код коња жвакање а краћу од овсеног зрна коњи опет гутају непрежвакану а услед тога може да наиђе стомакобоља. Одвише кратка сечка чврсто се укључа у слепом и дебелом цреву, те проузрокује колику.

Прописно и пажљиво употребљена исецкана пића веома је и штедљив и користан начин храњења, а сецкалицу могу више домаћина заједнички набавити и наизменце се послужити.

Како да живимо до жетве.

Неша отаџбина стоји око у око са читавим светом непријатеља, који би ради да нас униште. Наше победоносне дичне чете нису кадри да свладају. Хоће дакле глађу да нас уморе, баш као тврђаву, на коју се журиша. Ни то им не ће поћи за руком.

А за што не?

За то, што у земљи има доста

хлебног семена, те се становништво може испомоћи до жетве. Само се не сме расипати.

Не храните своју марву плодом хлеба,

Штедите хлеб, шат се изјалови ружна нада наших непријатеља.

Па и цените хлеб. Тада ће га бити вазда, ма докле трајао рат. На то учавајте и своју децу.

Не бацајте ни парчета хлеба с тога, што није већ више тазе. Немојте сећи ни комадића хлеба више него што сте баш ради да поједете.

Свагда помишљајте на наше војнике, који би често на стражи или у стрељачком рову били сретни, кад би у торби им био комадић хлеба, који сте ви бацили.

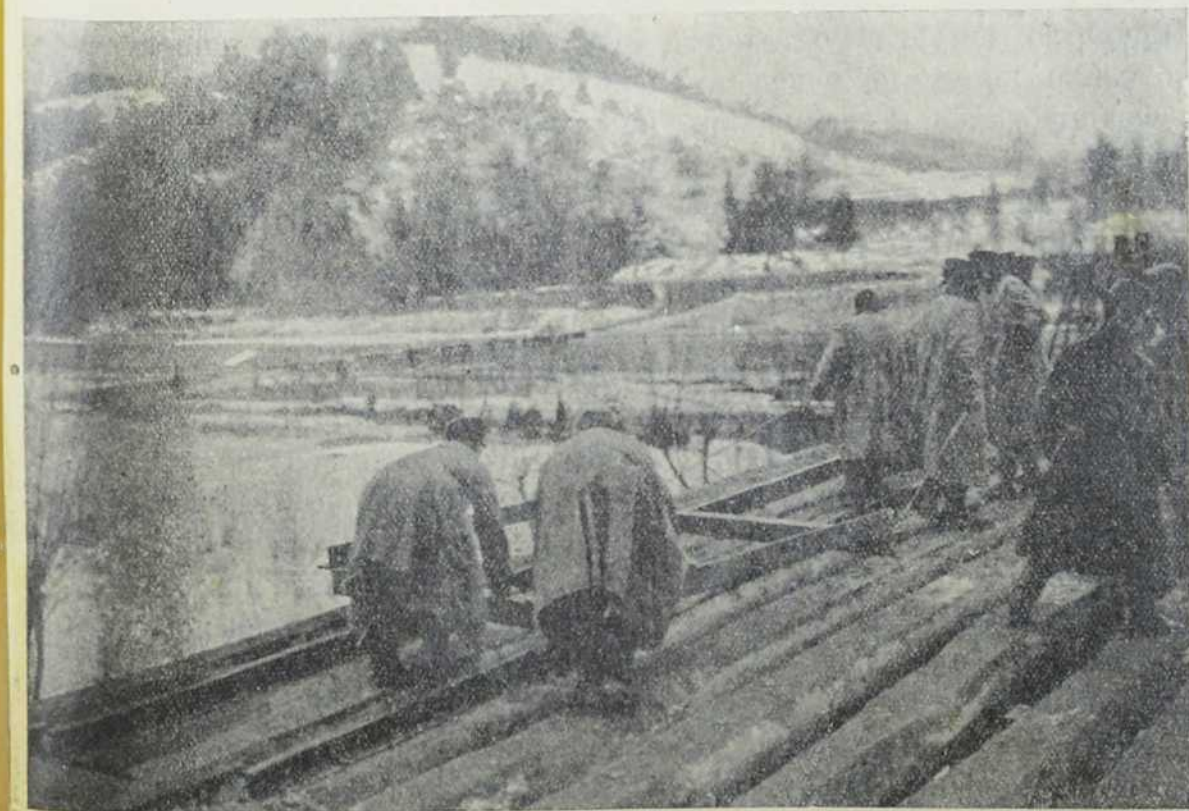
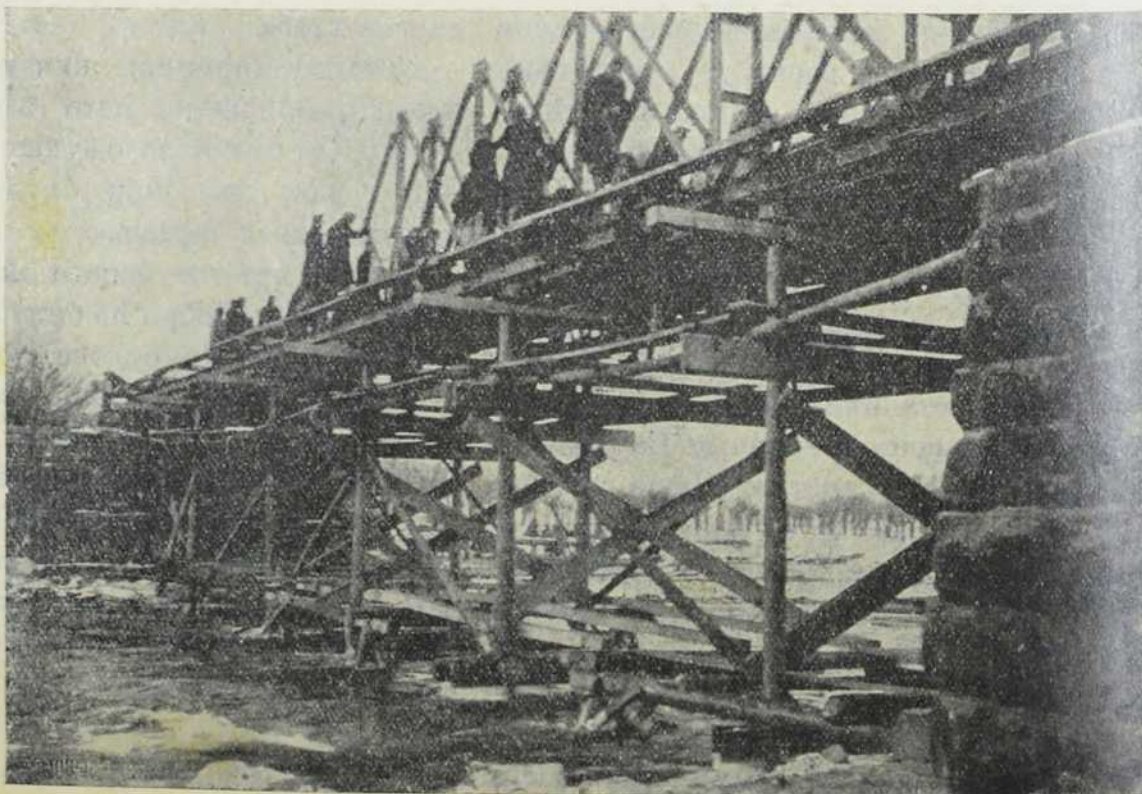
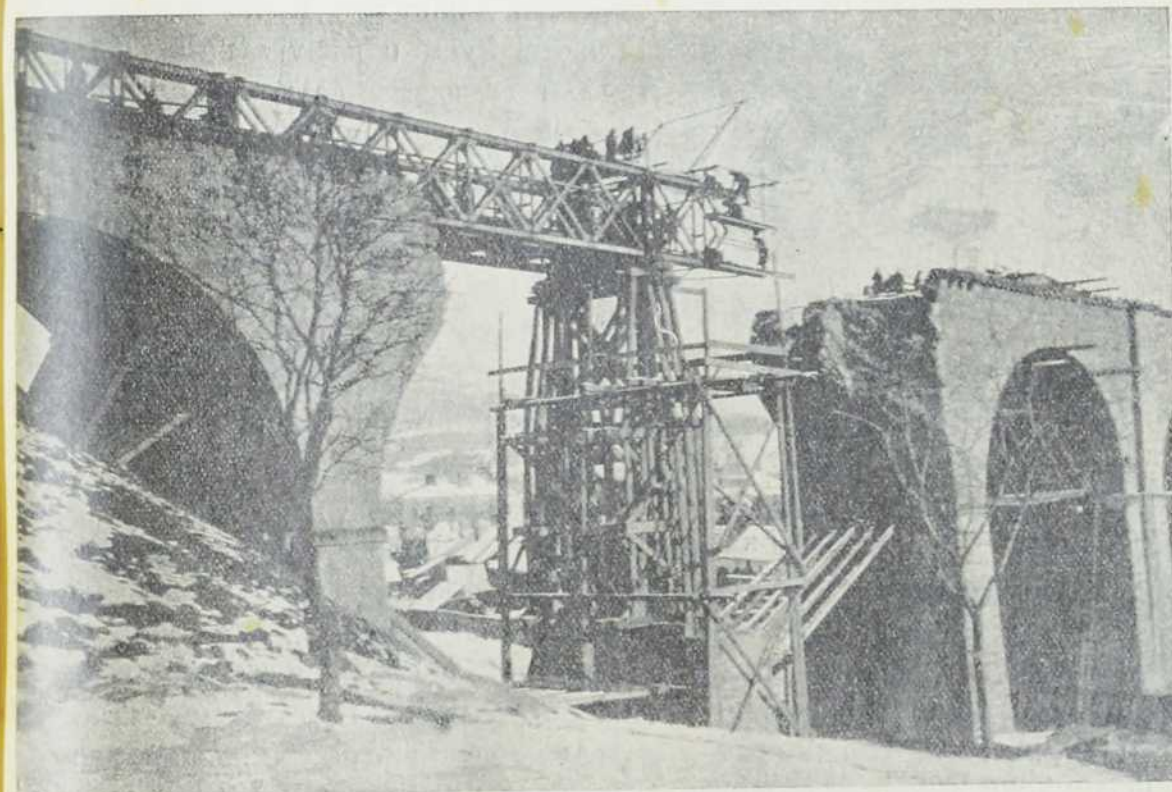
Нека свако једе ратног хлеба. Ратни хлеб храни исто тако и човек може исто тако бити сит, као и од другог хлеба.

Кртолу (кромпир) кувајте увек неољуштен. Тиме ћете заштедити много. Кад се кртола ољушти сирова, многи њен део, који би се могао појести, оде у тартањ.

Немојте отпатке бацати на ђубре. Скупљајте их. Добри ће бити за пићу. Ако сами немате судова, подајте те отпатке другом, ко има залишних судова.

Овом ратном господарственом малом катихизису не треба никаква тумачења, никаква упутства. Ваља само имати свести о дужности и душе па да ове написане речи не остану само написане речи.

Повртнери на раду: Покварене мостове поправљају, нове мостове граде.

Огледало светскога рата.

Срце нам се стеже од туге са пада тврђаве Пшемисл — и са ропства оних наших војника, који су ову јаку тврђаву тако дуго јуначки бранили. Тугу нашу у нечем ублажава вест, да су се и Руси поклонили јунаштву наших војника, признавајући им од добре воље, да су се јунавки понели! Пад тврђаве Пшемисл не одлучује много у овоме рату. Бертод, француски генерал, пише у једном великом парижком листу: да Аустро-Угарска није предајом тврђаве Пшемисла изгубила од своје војске онолико, колико је некад изгубила Француска са предајом тврђаве Меца.

«Кад се узме у обзир — вели француски генерал — да је Немачка савезник Аустро-Угарске, и да она има још на милионе војника под заставама, онда се види да предаја тврђаве Пшемисла не значи много.»

Руси су против нас дигли силесију војске, али нас нису могли савладати. Местимице су они нападачи а другде смо опет ми то. У Руса је велика гомила војника, у нас је срчаност и јунаштво. То са пада Пшемисла није клонуло.

Сву пажњу своју ваља сада да обратимо на ону орјашку борбу, која

тече по кланцима и по боковима Карпата. Руси наваљују на наше у грдним гомилама, али их дочекује, сузбија и потискује срчаност наших војника. Притисак руске силе осећа се највећма на бескидским крајевима Карпата, између кланаца Дукле и Ужока — али наши се и ту држе јуначки те одолевају руској сили, не дајући јој да иде напред. У северном делу Буковине наша војска напредује победоносно.

Наши дани су врло тешки, али уздајмо се у Бога и у његову мвлоост. Доживели смо ми и тежих дана, па смо их и преживели, јер су наше војске одбиле онда руске нападаје.

Наш савезник Немачка имаде у резерви још неколико милиона већ извећбаних војника а Русија не може да их ношаље на бојиште — јер их нема.

Будимо стрпљиви и у данима напаста — на концу конца ми ћемо ипак победити.

З Д Р А В Љ Е.

Због чивуљка.

Благоје имао некакову чивуљицу на десној нози.

Сврбила га и није ништа држао до ње, већ је ноктима чулао и кидао.

— Остав' се, Благоје, луда посла! — говорили некоји сељани.

Аја, не ће Благоје да мирује.

— Та шта ће ми још вражија чивуљица задавати посла!

Не лези враже! Од чивуљице се начини читава рана, која се загноји, а услед тога му букне сва нога.

www

НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА

Руски стрељачки ровови, које су Немци заузели.

Ајао, помагај! врискао је Благоје, кад га ухватише болови ноге.

Злануше се укућани, те трчи по Перу Налбанту и Ђуку Враниницу, прве «хеџиме» у селу. Ови дођоше, почеше превијати некакве траве и мелеме во болесној нози.

Али Благоју све ва горе.

Дочуо пона за то, па наређује домаћину, да зове лекара.

— А шта зна лекар у ране! — виче домаћин и поручује по главног «врача».

Овај пари ногу, пише неке записе, али све то не помаже јадном Благоју, иако су га ти сеоски лекари стали великих пара.

Кад виде Благоје да већ ништа не помаже, него болест иде све на горе, онда покуша последње: дозове лекара.

*

Ни сам не зна, како је то било, али тек сећа се, да се после неког тешког и грдног сна пробудио и кад је погледао око себе, нашао се у непознатим просторијама у лепом чистом кревету, или без десне ноге.

— Ајао, шта учинисте? — завика пресенећено Благоје.

— Пет! — благо је шаптао болнички лекар. — Операција је испала сретно, а сад вам је потребан велики мир.

— Ама зар се није могло друкчије?

— Није.

И сад, када год нашим каменим шопром заталандрка дрво, многом се брајану у нашем селу уздахне, јер се сети Благоја и његове дрвене ноге, која му уз ход гандрче, да све пршти камење.

Све се то излеже из једне чивуљице.

Краљев хлеб. Његово Величанство наш краљ наређио је, да се у краљевским дворима за свакога пече ратни хлеб. Краљ не допушта, да се за његову особу чини изузетак. Та краљева наредба звучи као опомена с неба, да смо сви једнаци. Пример нашег племенитог краља нека уваже незадовољници, духом клонули.

Превишње одликовање. Његово Величанство краљ наш благоизволео је одликовати неуморни лечнички рад главног физика престонице Будапеште, велеможнога г. др-а Младена Мађаревића, именовав га надстојерним лечником своје војске. Надфизик остаје и у том новом чину своме у служби престонице као врховни бодри чувар јавнога здравља, који је и у нашим данима дао поново сјајнога доказа својега огромнога знања, којим је надчовечном енергијом сузбио и угушио у нас опасну заразну болест — пегави тифус, који су унели у нашу престоницу војници са бијнога поља.

Забрањен лов. Господин Министар пољопривреде издао је наредбу, којом позива све власти, да строго контролишу забрану лова, те да свим средствима која им стоје на расподожњу, казне злоупотребе.

Завод за слепе војнике. За четрдесет и осам слепих војника удесила је Земаљска Задруга за потпомагање слепих засебно одељење и побринула се за то, да у њему ослепели јунаци нађу склоништа, душевног мира и наобразбу, која ће им осигурати примерен живот. Завод се састоји из пространих спаваоница, састајалишта, школе и радионице. У заводу настанђају слепе војнике у писању и читању а уче их и занатима.

Скупо свинче. У Кишкунфелеђхази је неки газла на бачком сајмишту за свинче од 360 кила, које иначе није било прве каквоће, добио 1008 круна. Леп новац а за тако дебело свинче!

ЗАБАВА.

Сунце од Кленка.

У другој полсвици месеца октобра године 1786. догодило се је чудо, које се ошачало у читавом китњастом винородном Срему, а најбоље се видело у малом селу Кленку.

Било је то око један сат после подне. Спустила се била тај дан магла од неба до тла, кад се наједном разиђе и сунце засја у највећем сјају и красу над Савом. Чинило се, као да се то жарко небеско тело спушта на земљу, тако је било близу земаљској долини. А најчудније је било то, што је то сунце пуштало према Кленку најачи пламени сноп свога жарког злата, као да је хтело овом сеопу исказати особиту милост. Али на исток је сунчано коло показивало један таман трак, који се протезао преко реке и исчезаво иза Шапца. Сва је појава трајала само неслико минута, а онда облаци сакрише сунце и магла се опет спусти.

Ова ретка небеска појава била је повод, те се је у Кленку и у читавом Срему свакојако гатало, шта би то могло значити. Свако је био прожет уверењем, да то значи нешто изванредно. Али то неко вије право знао рећи. И свет пође до старог Јакова Шормина, који је био на гласу, да уме гатати. И стари је Јаков Шормин ту појаву разјаснио свако:

«Појава је трајала пет и по минута. То ће рећи, да ће након, што мине пет месеци, над Кленком засјати сјајно сунце, а то је сунце цар, који ће из Кленка пребацити у Шабац толико оружја, док сав не потамни.»

Свет је климао главом на то пророштво. Шта да цар ради у Кленку? Али дође време те се Шорминово пророштво испуни и његова се слава просу по свој земљи.

Шорминово пророштво потврдише повесни догађај. 30. марта 1787., дакле управо пет месеци пошто се појавила она сунчана слика, дошао је у Кленак цар Јосиф II., праћен од младог надвојводе Фрауца, касније последњег римско-немачког цара. То је била радост и весеље по свој Хрватској и Славонији, а поглавито у сремским луговима. Скоро нису то веровали. Са свих страна врвео је свет, да види лицем у лице цара, о којем је већ чуо

Руски цуковник о мађарском војнику. У наше је роштво био руски цуковник Иван Кошин, који се овако изјаснио о мађарском војнику: «Преј мађарским војником треба скинути капу. Његову посржтовност спомињу у нас као узор, његовој се смелости дивимо, његову издржљивост не разумемо.»

Попис рањеника. У министарству ратних послова састављен је занемљив и уједно утешен попис рањеника. Према том попису 45.5 % свију рањеника опет се датило оружја; 24.5 % добило је дужи допуст, јер нису изравили сасвим; 17.4 % још је у нези а свега је умрло 2.48 %. За тај повољни резултат ваља захвалити нашим одличним леџницима и брзим нашим неговаљама.

Странац не сме куповати хране, Нови руски закон забрањује увоз хране из Русије. Стравци, који живе у Русији, не могу куповати храну ни од Енглеза, ни од Француза, ма да су и једни и други у савезу с Русијом.

Губитак руског царства. Зваменити део државних прихода у Русији чини царински приход. И на том пољу постигао је Русију огроман губитак. За прве две седмице месеца јануара исказао је спољашњи трговински промет мањак од 97.591,000 рубаља (сад ед прилике рубаљ вреди четири круне).

У Задру су каведије повисили цену кави. Услед тога су гости прогласили бојкот, т. ј. не ће више да иду у каване, позивајући се и на то, да каведије и овако приштећују доста тиме, што сад држе много мање листова.

толико причати. А цар је овамо водила висока политика и неке личне аспирације. Када се састао са руском царицом Катарином на Керсову, било је закључено, да се Порту навести рат. И то је већ било учињено и аустријске су чете већ стајале на турској, сада српској граници. А цар Јосиф II. је овамо похитао, да сам преузме врховно заповедништво над главном војском. За то је имао особитих разлога. Дошло му је наиме до ушију, да се ни у војсци, ни у опшњеству не држи пуно до његових војничких епособности. Ошће се је говорило о томе, да није војнички цар, јер је видео своје дужности као владар само у испуњавању грађанских задатака, а за војништво да му није престојало пуно времена. Зато је цар Јосиф II. гледао прилику, да једним ударцем учини, да свет добије боље мњење о његовом војничком знању и умењу и тај жељени повод нашао је у рату са Турском.

Одмах други дан, како је стигао у Кленак, дао је цар Јосиф II заповест фелдлајтмајстеру Рувроу, да заузме Шабац. Еле, опет је почео брз за овај град, о који се вековима борило.

Генерал Рувроа одмах се дао на посао. Прешао је на десну обалу Саве и Турци се повукоше. Аустријанци су пошли за њима, али су им у акцији сметале поплаве. Тада је Шабац имао друкчије лице, него данас. Заслон 85 метера висок, у којем су пре тога етановали само хришћани, прави Шабац, био је разтављен од муслиманског дела мочварним «Шабачким Пољем». Кад би Сава и Јарез изашли, чинило се место незаузетно. У сред опкопа неправилни четворокут града са кудами и опкопима звао се «Бегир делен». Густа шума Китог, утарђен преграда Циганска и Пајта, висови Богача и Думача: све је то била силна запрека за навалу. То није баш био лак посао за Рувроа. 18. априла 1787. дође цар Јосиф II. пред опкопе. Пратили су га надвојвода Франц и фелдмаршаллајтнант Лао. Цар је сам преузео вођство. И брзо се показа, да је био темељито дорастао својој задаци. Сваку је маленкост знао. Уз грмљаву толова прешле су чете у реду. Предња стража били су српски добровољци под капетаном Соколовићем. Више је ђуприја на јуриш узето и противник се повуче у

град. — На цареву заповест наступиле су 21. априла три колоне и стајале су већ после подне на истој висини, као тврђава. Прва колона под грофом Митровским узела је на јуриш предграђе Пајту и запалила га. Непријатељ је сасуо на ту колону жестоку ватру. Цар је био у предњим редовима. Један комад танета пао је два корака од њега и убио три војника. Али је цар и даље остао у најгушћој ватри. Још два дана дао је цар Јосиф II. јуришати, а 23. заповеди ошће напредовање. Палавка буде запаљена а посада побеже у град. Ту прилику употребиле да прегледа поједине позиције и свугде је био на чисто, да је судбина града запечаћена. Тада цар пошаље трубача пред градске зидине и позове посаду, да се преда. Одговори му са паљбом из пушака. Он заповеди поновно бомбардирање и непријатељ није више имао другог излаза него да се преда. Након подужег парламентирања капитулира град. Посада са часницима, којима је цар оставио сабље, била је заробљена и одведена у Петровград. Око 1000 жена, деце, кадија и имама отишло је у Зворник. Било је жалосно погледати, како се ово шарено мноштво баца на колена пред цара и захваљује му, што им је поклониле живот и дозволило слободан одлазак.

Дело је било успело. Заплењено је било шеснаест топова, много муниције и више застава, али намирница се није нашло.

Одатле је цар Јосиф II. отишао у Земун, да савлада Београд.

Заузеће и ослобођење Шапца било је једино дело оружја цара Јосифа II. у великом стилу. Његови жасоски противници морали су признати, да је онај, који је у миру створио толико новотарија на добро својих поданика, такођер и у рату људина, не само као војсковођа првог реда, него и борац без прекора и страха.

Да ли му је била позната прича о пророштву, о томе нема ништа у књизи. То је баш у природи велика човека, да се не само снађе такођер у стварима, које су му иначе далеко, него да може извести и знаменито дело. То је цар доказао пред Шапцем. Тамо на Сави, где су недавно наше чете извојевале ојајне победе, настале су многе приче о цару Јосифу II. и о сунцу од Кленка. «Сар. Лист.»

Мађарска газдинска Задруга образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље те држи исказ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса: Budapest, IX., Ulloi út 25. szám.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист «Њиву», нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — разда његова свестране напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује.

Прелистајте нашу «Њиву» од године 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912., 1913. и 1914., уверићете се из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо ономе циљу, који смо себи истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ра-

тарима за ових петнаест година излажења свога одобрава нас да прио-немо из све снаге и даље: да наша «Њива» буде из дана у дан све то боља и све то лепша, а тиме српскоме ратару све то милија — једном речју: да лист «Њива» буде у ратарској кући мио недељни гост и поуздани саветник у свему оном, што српски ратар ваља да зна и да чини свога добра и своје среће ради.

У то име излазиће «Њива» и од сада са овим подеснијим насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вртарства, виноградарства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернатеживине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаће вам у земљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће, колико зна, може и уме, на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби.

Претплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу «Њиви» **само 3 круне годишње.**

Поред ове малене цене, добијају наши претплатници забадава и календар на поклон,

као бесплатни божићни прилог
„Њиви“-н њеним читаоцима.

Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист «Њива» — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак.

У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на „Њиву“ одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно онамо и на ону пошту, на коју нам то јасно и разговетно означе.

Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију.

Претплата с шиље поштаноскeм упутницом на адресу: А „Nyíva“ kiadóhivatalának — Budapest, IV., Egyetem-utca 4., Franklin-Társulat.

Уредништво и наклада „Њиве“

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали, да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

О Г Л А С И.

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

Претплаћујте се на народни лист „ЊИВУ“ Претплата се шаље на «Nyíva» Budapest, IV. kerület, Egyetem-u. 4. sz.